სტამბა და რედაქცია
ტფილისი, სასახლის ქ.,
თ.-აზნაურო ქარვასლა.

ხელის-მომწერნი გაზეთის დასაკვე-
თად მიმართავენ რედაქციას დილის
...-3 საათამდე და საღამოს 6—7
... „ქ. საზ.“ წიგნის მაღაზიას.

ხელ-მოუწერავ წერილებს რე-
დაქცია არ ბეჭდავს.

ავტორ-მოლაპარაკება რედაქ-
ტორთან შეიძლება ყოველდღე.
ტელეფონი № 363

ცნობის ფურცელი

ყოველ-დღიური გამოცემა

გაზეთის ფასი
ერთის წლით 6 მან., ერთის
თვით 60 კაპ.
ცალკე ნომერი 3 კაპეკი
ფასი განცხადებისა
ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ
ვერდზე 10 კაპ., მეოთხეზე—5 კ.

Типографія и Редакція
„Цнобисъ Пурцели“
Тифлисъ, Дворцовая ул. д.
Дворянства.
Телефонъ № 363

1899 წლისათვის მიიღება ხელის-მოწერა
გაზეთ „ცნობის ფურცელზე“

ფასი წლიურად 6 მან., ნახევარის წლით 4 მან., ერთის თვით 60 კაპ.

ორთქლით მომუშავე სტამბა
ექვთიმე ი. ხელაძისა

სტამბა

საპერის ქუჩა საკუთარ სახლებში № 4.

(არსებობს 1873 წლიდამ).

სტამბამ ახლათ მიიღო: ახალი სისტემის ორთქლით მომუშავე ...ბეჭდავი მაშინა დიდი ზომისა, მოწყობილი სათვლელი და საჭრელი ავტომატიური აპპარატებით.

მიღებულია ახალი შრიფტები ჰ. ბერტჰოლდის ასოთ-საჭრელი...ამ (ბერლინში) ყოველნაირი ზომისა და სახისა.

მომუშავეთა რიცხვი შევსებულია დახელოვნებული ოსტატებით.

ასრულობს ყოველგვარ სასტამბო საქმეებს. ბეჭდავს ყველა ღდ...ლობრივი, რუსული და უცხოეთის ენებზე წიგნებს, ბროშურებს, ...ონკებს, იარლიკებს, პლაკატებს, განცხადებებს, აფიშებს, სადარბა... ბარათებს და სხვ. და სხვ.

საქმის ასრულება დროზედ, სუფთად და ყველასთვის ხელმისაწვდომ...ასათ. ტფილისის გარეშეთ შეუძლიან მოგვმართონ ამ ადრესით: въ Тифлисъ, Типографію Е. Хеładзе. (50—4)

„ივერია“
გამოვა 1899 წელსაც
იმავე პროგრამით, როგორც წინად.

ფასი გაზეთისა:

2 თვით	10 მ.—კ.		6 თვით	6 მ. — კ.
1 „	9 „ 50 „		5 „	5 „ 50 „
0 „	8 „ 75 „		4 „	4 „ 75 „
9 „	8 „ — „		3 „	3 „ 50 „
8 „	7 „ 25 „		2 „	2 „ 75 „
„	6 „ 50 „		1 „	1 „ 50 „

საზღვარგარეთ დაბარებული ეღირება 17 მან. მთელის წლით.

შეღავათი წლიურ ხელის მომწერთათვის: ვინც გაზეთს ამ თავით-... მთელის წლით დაიბარებს, იმას შეუძლიან წლის ხელ-მოსაწერი ...ული ნაწილ-ნაწილ შემოიტანოს ამ გვარად: ხელის-მოწერის დროს ... მან., პირველ მარტს 2 მან., პირველ მაისს—3 მან. და პირველ ...ქტომბერს—2 მან. სოფლის მასწავლებელთ გაზეთი წელიწადში 8 ...ნეთად დაეთმობათ, ნახევარის წლით—4 მან.

თუ ტფილისში დაბარებული გაზეთი ტფილისს გარეშე ადრეს...ად შესცვალა ვინმემ, უნდა წარმოადგინოს რედაქციაში ერთი მანე-...; ხოლო თუ ტფილისის გარეშე ხელის მომწერელი ერთის ადგი-...იდგან მეორეში გადავიდა, უნდა წარმოადგინოს ორი აბაზი.

ფასი განცხადებისა:
მეოთხე გვერდზედ თითო-ჯერ სტრიქონი—8 კაპ., პირველზედ—16 კაპ.

გაზეთის დაბარება შეიძლება შემდეგის ადრესით:

ტ ფ ი ლ ი ს ი,
„ივერიის“ რედაქციას
ნიკოლოოზის ქუჩა, 21.

და „ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრც. საზოგადოების“ ...ნცელარ. სასახლის ქუჩ.. სათ.-აზნ. ქარვასლა.

საფოსტო ადრესი:
ТИФЛИСЪ. Редакція «ИВЕРІА.»

რედაქტორ-გამომცემელი ილია ჭავჭავაძე.

კავკავში
ქართული წიგნებით
ვაჭრობას

მთავრობის ნებადართვით ვხსნი ამ დღიდან, ამისთვის უმორჩილე-სად ვთხოვ ქართული წიგნების გამომცემლებს, თავიანთი გამოცე-მანი გამოგვიგზავნონ საკომისიოდ გასასყიდლად დაკლებით არა ნაკ-ლებ 20%.

ადრესი: Владикавказъ. Ивану Семеновичу Месхіеву.

პატივისცემით ივანე მესხიევი

სამკურნალო და ამბულატორია
ს. ბ. თოფურიასი
ქუთაისში.

სამკურნალოში 50 საწოლია ავად-მყოფთათვის. მიიღებიან ავადმოფ-ნი: შინაგანისა, ნერვების, საქირურ-გო, თვალისა და დედათა ავადმყო-ფობისანი,

გადამდებ სენით ავადმყოფნი არ მიიღებიან.

ავადმყოფთ სინჯავენ დილის 11 საათიდგან ნაშუადღევის 3 საა-თამდე. შინაგან და ნერვების ავად-მყოფობას სწამლობს **ს. ბ. თო-ფურია.** საქირურგო ავადმყოფობას და სიფილისს **ფ. ქ. გერრატი.**

დედათა ავადმყოფობას მკურნალი ქალი **მ. თ. კოგანი.**

20 მაისიდამ—დედათა ავადმყოფო-ბის და აკუშერობის D-r **ფ. ბა-ცევიჩი.**

თვალების ავადმყოფობას—**ი. ქ. ვარშავსკი.**

ამბულატორიასთან არის კაბინეტი საექიმო და საბაქტერიოლოგიო გამოკვლევისათვის, ელექტრონით წამლობისათვისა და მასაჟისთვის.

სამკურნალო დირექტორი **ს. ბ. თოფურია.**

Лѣчебница В. С. Топурія въ Кутаисѣ.

ახალი ამბავი

*** მთავარ-მართებლის გამგზავ-რება. კავკასიის მთავარ-მართებლის გენ.-ად. თავ. გოლიცინის გამგ-ზავრება პეტერბურგში დანიშნუ-ლია 23 იანვარს.

*** მთავარ-მართებლის თანაშემ-წის დაბრუნება. კავკასიის მთავარ-მართებლის თანაშემწე გენ.-ლეიტ. ა. ა. ფრეზე დაბრუნდება პეტერ-ბურგიდან 19 იანვარს.

*** თანამდებობის თავის დანე-ბება. ქალაქის გამგეობამ გუშინ-წინ განიხილა ხორცსა და პურზე ნიხრის დამწესებელ კომისიის თავ-მჯდომარის თავ. ა. მ. არღუთინს-კის განცხადება იმის შესახებ, რომ ის თავს ანებებს ამ თანამდებობას. თავისი უარის მიზეზად თავ. არ-ღუთინსკი, სხვათა შორის, იმ გა-რემოებას ასახელებს, რომ ამ ბო-ლო დროს აღნიშნულ კომისიის სხდომებზე ესწრება ორი წარმო-მადგენელი გამგეობიდან—ის, თავ. ა. მ. არღუთინსკი, როგორც კო-მისიის თავმჯდომარე, და ქალაქის მოურავი გ. გ. ევანგულოვი. გამ-გეობა კი ამავე დროს ავსილია თა-ვისი პირდაპირი მოვალეობით და საკმარისია კომისიაში გამგეობას ერთი წარმომადგენელი ყავდეს. გამგეობამ დაადგინა წარედგინოს ეს განცხადება განსახილველად საბ-ჭოს.

*** კავკასიის სტიპენდია. ამა ჟა-მად მოსკოვის უნივერსიტეტში გა-იხსნება კავკასიის სტიპენდიის ერ-თი თავისუფალი ადგილი.

*** ქართული წარმოდგენა. რო-გორც უკვე მოველოდით, გუშინ-წინდელმა წარმოდგენამ „მეფე ლირმა“, აუარებელი ხალხი მოი-ზიდა. თეატრი მთლად გაჭედილი იყო ხალხით. მრავალი წარმოდ-გენაზე დასწრების მსურველი გულ-დაწყვეტილი დაბრუნდა უკან უა-დგილობის გამო. თვითონ წარმო-დგენამ საზოგადოდ მოხდენილად ჩაიარა, თუმცა, სამწუხაროდ, ბე-

ვრმა მსახიობთაგანმა როლი ხეირიანად არ იცოდა და ამის გამო ანსამბლს ხელს უშლიდნენ. ჩვეულებრივ საუცხოვოდ შეასრულა თავისი როლი (ედგარი) ვლ. ალექსი-მესხიშვილმა, რომელსაც დამსწრე საზოგადოება ატაცებული ტაშის-ცემით მიეგება; მხოლოდ სამწუხარო იყო, რომ ამ მსახიობს ხმის უქონლობა, რომელიც იმ სალამოს განსაკუთრებით დასტყობოდა, მეტად უშლიდა ხელს თამაშის დროს. ჩინებულად შეასრულა ტრაგედიის უმთავრესი როლი (მეფე ლირი) თვით მობენეფისემაც, კ. ყიფიანმა, რომელსაც დამსწრენი აგრეთვე გულმხურვალე ტაშის ცემით მიეგებნენ და საჩუქრებიც მიართვეს. წარმოდგენამ გასტანა ღამის 12 საათამდე.

*** **ნიხრის მომატება ხორცზე.** დღეს, 9 იანვარს, ტფილისის ქალაქის გამგეობის სადგომში დანიშნულია პურსა და ხორცზე ნიხრის დამწესებელ კომისიის სხდომა, რომელზედაც განიხილავენ ტფილისის ყასაბთა თხოვნას ხორცზე ნიხრის მომატების შესახებ.

*** **ბრმათა სამზრუნველოს საკუთარი სახლი.** ბრმათა სამზრუნველოს კავკასიის განყოფილება იწყებს საკუთარი სახლის აშენებას ავლაბარში.

*** **თავად-აზნაურთა ბალი.** 6 იანვარს „ტფილისის კრუჟოკის“ დარბაზში გაიმართა თავად-აზნაურთა ბალი, კნ. მ. ვ. ჯამბ.-ორბელიანის თაოსნობით, ტფილისის სათავად-აზნაურო სკოლის სასარგებლოდ. ბალმა, რომელსაც აუარებელი საზოგადოება დაესწრო, მხიარულად ჩაიარა. შემოსავალი, როგორც ისმის, უდრის ორი ათას მანეთს.

*** **შემოწირულება.** კავკასიის მთავარ-მართებელმა გენ.-ად. თავ. გოლიცინმა და მისმა მეუღლემ მ. თ. გოლიცინისამ შესწირეს ტფილისის სათავად-აზნაურო სკოლას 100 მან.

*** **ბამბის ქარხანა კავკასიაში.** „სავაჭრო-სამრეწველო გაზ.“-ის სიტყვით, მთავრობამ ნება დართო დაარსდეს კავკასიაში ბამბის ქარხანა. ამ მიზნით სდგება ახალი საზოგადოება სახელწოდებით „ამიერ-კავკასიის მანუფაქტურის სააქციონერო საზოგადოება, რომელსაც ძირის თანხად აქვს 1.500,000 მ. თანხა გაიყოფება 1,500 აქციად, თითო აქცია უდრის 1,000 მან. წესდების პროექტის თანახმად, ეს საზოგადოება არსდება ბამბის ხელობის მოსამზადებელ ქარხნების დასაარსებლად და შესანახად კავკასიაში და აგრეთვე ამ ქარხნებში მომზადებულ საქონლის სავაჭროდ. ამ „საქმის დამფუძნებელნი არიან: ტფილისის ვაჭარი ა. ი. მანთაშავი, „ძმ. თუმანიანცთა“ სავაჭრო სახლები, „ძმ. ს. ხ. და ა. კევორკოვნი“ და პ. ო. ა. და ე. ავეტისიანი და მეშჩანინი ს. მ. ვოსკანიანი.

*** **ახალი საათფთიაქო წესდება.** ამ ჟამად ამთავრებენ ახალ საათფთიაქო წესდების შემუშავებას. ამ წესდებით, იმ პირთ, რომელთაც არ მიუღიათ სპეციალური საფარმაცევტო განათლება, და აგრეთვე იმ ფარმაცევტებს, რომელნიც წოდება პროვიზორობაზე დაბლა სდგას, უფლება არ ექნებათ პატრონობდნენ, იჯარით აიღონ და შეინახონ აფთიაქები, რომლებიც მათ არა ფარმაცევტ მეპატრონეთაგან უნდა გადვიდეს პროვიზორის არა ნაკლებ წოდების მქონე ფარმაცევტთა ხელში. საათფთიაქო საწყობთა და მაღაზიების გახსნის და შენახვის უფლება კერძო პირთ ექნებათ. მხოლოთ იმ შემთხვევაში, თუ მმართველებად დაიყენებენ პროვიზორზე არა ნაკლებ წოდების ფარმაცევტებს. ახალ აფთიაქების გახსნის უფლება მიეცემათ ფარმაციის მაგისტრებს და პროვიზორებს და სხვ.

*** **გ. ე. წერეთლის არქეოლოგიური ექსკურსია.** ჩვენ მივიღეთ გ. ე. წერეთლის თხზულება: „Археологическая экскурсія по Квирильскому ущелію“, რომელიც ამოღებულია მოსკოვის არქეოლოგიურ საზოგადოების გამოცემათა მე-VII წიგნიდან. თხზულებაში მოთავსებულია ძველ მონასტრების და ეკკლესიების სურათები.

*** **ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების გამგეობამ მიიღო 1898 წ. ქრისტიშობისთვის განმავლობაში**

1) საწევრო ფული

1) თ. სარდიონ სვიმნის ძე ამირაჯიბისაგან . . . . . 6 მ.
2) დავით გიორგის ძე ალადაშვილისაგან . . . . . . 6 მ.
3) ვასილ გარსევანის ძე ბერელაშვილისაგან . . . . 6 მ.
4) კონსტანტინე დიმიტრის ძე ბაქრაძისაგან . . . . 6 მ.
5) ეტიხი მამინაიშვილისაგან 6 მ.
6) ივანე გიორგის ძე რატიშვილისაგან . . . . 6 მ.
7) გიორგი იოსების ძე სააკაშვილისაგან. . . . . 6 მ.
8) ნიკოლოზ ზებედეს ძე ცხვედაძისაგან . . . . . 5 მ.
9) დიმიტრი თომას ძე ხოშტარიასაგან . . . . . 6 მ.
10) ექვთიმე სვიმონის ძე თაყაიშვილისაგან . . . . 6 მ.
11) დავით გიორგის ძე კარიჭაშვილისაგან . . . . 6 მ.

სულ . 66 მ.

2) ყულაბებით შეგროვილი ფული

1) ლიუბოვ ანანიაშვილისაგან . . . . . . 6—67 კ.
2) ზაქარია გიორგის ძე ერისთავისაგან . . . 6—96 კ.
3) დომინიკე მდივნისაგან 5—51 კ.
4) რაჟდენ ჯაჯანაშვილისაგან . . . . . . 3—44 კ.

სულ . 22—58 კ.

3) შემოწირულებანი

1) კონსტანტინე დამიტრის ძის ბაქრაძისაგან სახსოვრად გარდაცვლებულის თავის მამისა . 50 მან.
2) საზოგადოების აგენტის თომა მთავრიშვილისაგან . . . . 42 მან.

სულ . 92 მან.

გამგეობა დიდს მადლობას უძღვნის ფულის შემომწირველთ.

*** **ქუთაისი. შემზარავი მკვლელობა.** ადგილობრივი პოლიციის გამგეობის პირდაპირ დიდი ხნიდანვე იმყოფება ერთი პატარა სახლი, რომელიც ეკუთვნის თუმანოვს. ამ სახლში ჩვეულებრივ ცხოვრობს ხოლმე მდაბიო ხალხი, რომელიც მოდის აქ ფულის საშოვნელად კავკასიის სხვა და სხვა კუთხიდან. 3 იანვარს ამ შენობის გარშემო დატრიალდა მკვდრის სუნი. როცა შეაღეს სახლის კარი, დამსწრეთ ასეთი სურათი დაუდგათ თვალწინა: ტახტზე იდვა ვიღაც უცნობი კაცის გვამი, რომელსაც კისერზე შემოჭერილი ჰქონდა თოკი და ამავე თოკის მეორე ბოლოთი ორივე ფეხი მაგრად ჰქონდა შებოჭილი; მკერდზე აჩნდა ორი ღრმა ჭრილობა, იატაკსა და კედლებზე შეამჩნევდით გამხმარი სისხლის კვალს. გამოძიებამ აღმოაჩინა, რომ მოკლული კაცი არის ახალციხის მაზრის მცხოვრები მოლა-ომარ-სულეიმან-ოღლი, რომელიც ქუთაისში ერბოს ჰყიდდა. იმავე დღეს პოლიციამ შეიპყრო გამაზოვი და ტერ-პეტროსოვი, რომლებსაც დაბრალდათ სულეიმან-ოღლის მოკვლა მის გასაძარცვავად. ოთხი სხვა საეჭვო პირი გაიპარა ქუთაისიდან. მოკლულისათვის, მისი ამხანაგების სიტყვით, წაურთმევიათ სულ არა უმეტეს 100 მანეთისა და ვერცხლის საათი. („ნ. ო.“)

*** **ბათომის საქალებო გიმნაზიის დაარსების საქმე.** 4 იანვარს ბათომის ქალაქის საბჭოს სხდომა ჰქონდა. ამ სხდომაზე, სხვათა შორის, განხილულ იქმნა ხმოსნის დუმბაძის მოხსენება ბათომში საქალებო გიმნაზიის დაარსების შესახებ. საქმე იმაშია, რომ კავკასიის სამოსწავლო ოლქის მზრუნველი არ დაეთანხმა ... ჰოს იმ დადგენილებაზე. რო... ლანდელი საქალებო მარიამ... სწავლებელი გადაკეთებულ ... გიმნაზიად; მზრუნველი ამის ... აღმდეგია იმ მოსაზრებით, ... სასურველი არ არის ერთი ... წავლებლის მოსპობა მეორ... სწავლებლის დასაარსებლად ... წინადადება მისცა ქალაქს, ... ისურვებთ, იშუმდგომლეთ ... შესახებ, რომ დაგიარსდეთ ... კე საქალებო გიმნაზია მარ... სასწავლებლისაგან დამოუკ... ლადაო.

— **ელექტრონის ტრამვაი.** მოკლე ხანში საბოლოოდ გა... წყდება კითხვა ბათომში ელ... რონის ტრამვაის გამართვის ... ხებ.

— **ქალაქის ბულვარის მოწყ...** ახლო მომავალში ბათომის ... ქის ბულვარში გამართავენ ე... ტრონის განათებას და, გ... ამისა, ააშენებენ შენობას, რ... ლშიაც მოთავსდება სამკითხვ... მუდმივი ორკესტრი, რესტო... და სხვ.

*** **სოფლი-სოფლად.** ამ... მდენიმე წლის წინად თერგის ... ქში მომიხდა მოგზაურობა; ... კვირდი ადგილობრივ მცხოვ... კუმისთ, თავლუთთ და ჩ... ცხოვრებას. მათში დაშთენ... დაუვიწყარი ხსოვნა მეფე ... ლისა და ქართველთ მეომრ... „ერეკლე ხანიო“, (ასე ეძ... ეს ხალხნი ერეკლე ბატონს) ... დი მეფე იყოვო, ჩვენ მისი ... შიც გვქონდა და სიყვარ... უფრო უმრავლესი იყო ჩვენ ... რის მისდამიო. და რა დარ... დებოდნენ, რომ მართლა გვ... (ქართველი) მოსულა მათ შ... შემოიკრიბებოდნენ, ლაპარ... დნენ, მხოლოდ ერთი თარჯ... ბასა სწევდა ხოლმე, და ... კი ვერც თარჯიმანს ვშოუ... დი. ბევრს, ძალიან ბევრს, ... მონდობილს სიტყვებს მიზი... დნენ, მაგრამ ამ წერილში ... არ მინდა ვესაუბრო მკითხ... მე მხოლოდ ეს მინდოდა აღ... შნა, რომ კავკასიონის მთის ... მივარდნილ ხალხში, რომ... თავის აულს (სოფელს) არ ... ლებია, ხსოვნა და პატივის ... ქართველთადმი დიდია და ... ვიწყარი, რომელიც მამ... შვილს ესმის, შემდეგ შვ... შვილს და სხვა, და ეს კი ... არ იცის ჩვენში...

მზე-ქა...

*** **სოფ. ხევი.** (დუშეთ... რა). ვაჭრობა და მრეწვე... ძალიან დაეცა აქეთკენ, და ... უფრო დაეცემა; ამისი უმთა... ნი მიზეზნი შემდეგია: ა) პეტრ...

...რკინის გზის გაყვანა და ამ ...გისი გზით საქონლის გზავნა. ...) მატყლის ფასის დაცემა, გ) ...ილის ვიწრო ყელში ქ. კა... მთავრობის მიერ კარანტი... სამუდმოდ დაარსება, რომელ... შინაური სხვა-და-სხვა ნაწარ... ...ბის კავკავის ბაზარზე ჩატანაში, ...ოცი ცხვრის გასაყიდლად ...აში მეტად შეუშალა ხელი ...) წარსულ 1897—1898 წწ. კავკავში სიმინდისა და ფქვილის ...რება; მიუხედავად ვაჭრობის და მრეწველობის ესრეთ დაცემისა, ვაჭრობის ხარჯიც თავისას არ იშლის და თითქმის ყოველ წლობით ემატება; კანონით მოთხოვნილ ხარჯს კაცი ყოველ-თვისიე ...ემორჩილებოდეს, მაგრამ საქმე იმაშია, რომ ზოგ-ჯერ ამას ...ლარ გვაჯერებენ და გვახდევინებენ იმას, რისაც გარდახდა ჩვენ ...ლებითაც არ გვეკუთნოდა, აი ...და მაგალითად ავიღოთ ქ. დუშეთის საბჭოს საქციელი. ამ საბჭომ წარსულ 1897—1898 წლებში გარდაგვახდევინა ესრეთ წოდებული ხარჯი: „съ документовъ на право торговли", ვაჭრებს 17 —დან 18 მანეთამდე თითო დუქანზე და მოვაჭრებს ათ-ათი მანეთი; ეს ხარჯი ჩვენ კანონიერი ...ონა და ყველანი სიამოვნებით ვხილობდით ამ 1899 წლის დასაწყისამდე. დღეს სარწმუნო წყაროდან გავიგეთ, რომ ხსენებულ საბჭოს უსაფუძლოდ და უკანონოთ უხდევინებია ჩვენთვის ხსენებული ხარჯი და ჩვენგან აღებული ფულები უკანვე უნდა დაგვიბრუნონ; ჩვენც, (მთის ვაჭარ... ...ვაჭრებმა), მივმართეთ საბჭოს და ვსთხოვეთ იმ ფულების უკან დაბრუნება, რაზედაც პირველ დღეს მივიღეთ პასუხად ქ. „სტაროსტას" თანაშემწის ბ-ნი მ. ი. ტერ-ტეროვისაგან, რომ იგი უკანონოდ აღებულად არა სთვლის ამ ფულებს... მეორე დღეს კიდევ განვამეორეთ საბჭოს მიმართვა და ახლა ის გვიპასუხა, მანვე მ. ტერ-ტეროვმა, რომ საბჭოს იმდენი ფული სადა აქვს, რომ ამ შემთხვევაში მთხოვნელები დააკმაყოფილოსო...

ტყუილად-კი არ არის ანდაზად ნათქვამი: „სხვათა პირი, ღობეს პირიო", მ. ტერ-ტეროვის საქმე ...წორეთ ესეა'. თუ საბჭოს ფულები არა აქვს და მარტო ამ მიზეზს აფუძებს ბ. ტერ-ტეროვი ...ავის სიმართლეს და უნდა, რომ ამ მიზეზით თავიდან მოგვიშოროს, ...ანა ჩვენ კი-მეტი ფულები გვქონდა, მაშინ, როდესაც უკანონოდ ...მოდენი ფული გარდაგვახდევინეს, ...ხვეტეს და კასაში შეინახეს?... როგორც სარწმუნო წყაროდან ...ცით დუშეთის მაზრაში 1897 და 1898 წელბში 200—მდე დუქანი ყოფილა და ამიტომ კარგა „სუმას" დაიჭერს, მაშასადამე, სარგებლით რომ არა ვსთხოვთ ჩვენგან აღებული ფულების დაბრუნებას, თავნ-ფულს მაინც რატომ არ გვიბრუნებს ჩვენი მაზრის საბჭოულაპარაკოთ?! იმედია, ყურადღებას მიაქცევს, ვისაც ჯერ არს და მათ ქინიანობას ალაგმავს.

მოვაჭრეთაგანი.

სამეცნიერო ცნობა

—

სინათლე.*) ეხლა ვიკითხავთ, რისგან არის, რომ მარტო თეთრ სინათლესა ვხედავთ? იმიტომ, რომ ყველა ეს ფერად-ფერადი სხივები, როდესაც რამე საგანს შეხვდებიან, ერთმანერთში ირევიან და თეთრ ფრად მოგვეჩვენებიან, ეს შეიძლება უბრალო ცდით დამტკიცდეს: აიღეთ მაგ., ქაღალდი, რგვლად გამოსჭერით და ხაზებით ექვს ნაწილად დაყავით. ეს მრგვალი ქაღალდი ჩვენ თვალწინ ირგვლივ ვატრიალოთ, დაყოფილი ნაწილები ასე გეგონებათ, სრულებით გაქრაო და ხაზებიც აღარ გამოჩნდებიან. ამ მოქმედების დროს ნაწილები ერთმანეთში ირევიან, ერთი მეორეს ჰფარავს და მარტო იმ ფერსა ვხედავთ, რა ფერისაც ქაღალდია. აგრეთვე მზის შვიდი ფერად-ფერადი სხივები რამე საგანს რომ შეეხებიან, ერთმანეთს ჰფარავენ და თეთრ ფერად მოგვეჩვენებიან. ყველა ამ ნათქვამით ჩვენ შეგვიძლია მივხვდეთ, თუ საიდგან ჩნდება საგნებზე სხვა და სხვა ფერი. როდესაც რამე საგანს სხივები ეხებიან, მაშინ სხივების მარტო ერთ ნაწილსა ვხედავთ, მეორე ნაწილი კი სრულებით იკარგება. თუ საგანი ისეთი თვისებისაა, რომ მარტო წითელ სხივებს იკარებს და სხვაფერ სხივებს სრულებითა ჰკარგავს, მაშინ საგანი წითელ ფრად გამოჩნდება; თუ საგანი ლურჯ სხივებს იკარებს, იგი მაშინ ლურჯ საგნად გამოჩნდება და სხვ.; და თუ საგანი ყვითელს და ლურჯ სხივებს იკარებს, მაშინ ეს არეული სხივები, როგორც ვიცით, მწვანე ფერს მიიღებენ. თუ საგანი სხვა და სხვა სხივებს თანასწორად იკარებს, მაშინ ერთმანეთში არეული სხივები ისეთსავე ფერს გამოსცემს, როგორიც მზის სინათლე, ე. ი საგანი ჩვენ მაშინ თეთრად მოგვეჩვენება. თუ საგანი სხივების მარტო პატარა ნაწილს იკარებს და, თუ დანარჩენ სხივებს სრულებით ჰკარგავს, მაშინ ის შავად მოგვეჩვენება. მაშასადამე საგანი შავად მაშინ მოგვეჩვენება, როდესაც მზის სხივები მას სრულებით არ ეკარებიან. მაგალითად, ღამე საგანს არც ერთი სხივი არ ეკარება და ამის გამო საგანი შავად მოსჩანს, თეთრი კედელი, ადამიანის სახე, ძვირფასი ბრჭყვიალა ლითონები, ყველა ესენი ღამე შავად მოსჩანან.

 პ. მოსულიშვილი

(დასასრული იქნება)

*) იხ. «ცნობ. ფურც» № 720.

სასარგებლო ცნობა

ზნეობა და ჯანმრთელობა *)

ი. სიხარულისათვის და მწუხარებისა. ნუ იქმნების სიხარული შენი ესრეთ უზომოდ, რათა დაათრობს გონიერება შენი და ნურცა მწუხარება შენი ესრეთ გაძლიერდების, შეაიწროვოს გული შენი; სოფელი ნურარას ჰქონდეს შენთვის ესრეთსა სასიხარულოსა და ესრეთსა სამწუხაროსა. რათა შემძლებელ იყო ანუ ამაღლებად შენდა და ანუ დამდაბლებად.

ღმრთეული სახლისა ზეს წინაშე კართა თვისთა და მოუწოდს ყოველთა მამთავალთა, იმღერის მათთან, ჰქონდეს სასიხარულოსა ხმასა მაწოდებისასა და იცინის დაუცხრომელად. მოუწოდს სახლისა თვისსა მგებად სასიამოვნოთა ცხოვრებითა, რომელიცა, ვითარცა იგი ფიქრობს, არს ოდენ სახლსა მისსა. იგინი იწოდებიან ძედ სიხარულისად, სახე მათი სჩანს შვებულად და მხიარულად, გარნა უგუნურებითა და სირცხვილითა განატარებენ ყოველთა საქმეთა თვისთა. იგინი შებრკოლებულ არიან ჯაჭვითა წარსაწყმედთა და საგნებელთა საქმეთა, და ისწრაფიან ბოროტისადმი და ჯურღმული დამქცევლობისა განღებულ არს ფერხთა ქვეშე მათთა.

მოაქციე ხედვა შენი მეორისადმი კაცისა: გული მისი განშორებულ არს თხვრისაგან; პირი მისი იტყვის ოდენ მწუხარებისა საჩივარსა, იგი არა არს კმაყოფასა შინა და ფიქრობს სისაწყლეთათვის კაცობრივთა; ტირილსა შინა განიხილავს იგი ჩვეულებრივსა საქმესა კაცთა სიცოცხლისა, უსუსურებასა და უსამართლობასა, დაუცხრომელად სცვივიან თვალთაგან ცრემლნი, ყოველი ნათესავი ჰგონის მას სავსე უსამართლოებითა, ხმა მწუხარებისა და სულმოკლეობისა მიეცემის მას დღივ და ღამ. ნუ მიეახლოვები სამყოფსა მასსა, ვინათგან სულთქმა მისი არს მომწყვდეული: იგი განახმობს ნაყოფსა და მიზეზ ექმნების ყვავილთა დაჭკნობასა სიცოცხლის წალკოტისათა.

გარეშე სახლსა მხიარულებასა და ნუ მეხვალ სამყოფსა, სადაცა ცხოვრებს მწუხარება, არამედ იპყარ თავი შენი კეთილ-გონიერებითა სამუალსა კვალსა ზედა, და ეს სასიამოვნო გზა მიგიყვანს შენ სამყოფსა განსვენებისასა და უშიშოებისასა: აქ მცხოვრებთა პირი არის სასიამოვნო და არა მხიარულ, სახე მათი რიგიან და არა მოწუხვილ; სიხარულსა და მწუხარებასა სიცოცხლისასა სჭვრეტენ თანასწორად. შენით, ვითარცა რომელსამე მაღლის ადგილით, დაინახავ შენ უგუნურებასა და სისაწყლესა მათსა, რომელნიცა გულთა შინა თვისთა იპყრობენ სიხარულსა, და მათცა, რომელნი განატარებენ დღეთა თვისთა საჩივართა თვის სისაწყლეზედ. შებრალებით მიხედე ერთსაცა და მეორესაც და მათ უგუნურ ქცევათაგან დაიცევ თავი შენი.

(შემდეგი იქნება)

*) იხ. «ცნობ. ფურც.» № 720.

ყურმოკრული საუბარი

—

— ვერ წარმოიდგენთ, რა გაჯავრებული ვარ! კინაღამ 200,000 მანეთი მოვიგე!

— როგორ თუ კინაღამ?

— ისე, რომ ის მოსაგები ბილეთი ვნახე, ხელში მეჭირა და მხოლოდ ისღა მაკლდა, რომ მეყიდნა.

—

ერთმა თავადის ქალმა ექიმი მოიწვია.

— რა გტკივათ, ქალბატონო?

— მე თავადის ქალი გახლავართ.

— უკაცრავათ მე მაგ სნეულებისაგან ვერ გაგკურნავთ, უპასუხა ექიმმა და ქვა-ნაკრავივით უკან გაბრუნდა.

დეპეშები

(«რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან»).

5 იანვარი

კადიკ ი. ქრისტეფორე კოლუმბის კუბოს დღეს აჰხადეს თავი. კუბოში აღმოჩნდა 30-ძვალი რამდენიმე სანტიმეტრისა. თავი ხელახლა დაჰხურეს. გემით კუბოს წაიღებენ სევილიაში, სადაც დიდის დღესასწაულობით ტაძარში გადაიტანენ.

პარიზი. ერნესტ დოდე სწერს „Goulois"-ში რომ გერმანიასთან დაკავშირების სურვილი დღითი დღე ძლიერდება საფრანგეთშიო. საფრანგეთის ერთმა მინისტრმა, —ამბობს დოდე,—ამას წინად განაცხადა, რომ მზადა ვარ გერმანიასთან ერთად ვიმოქმედო ყოველთვის, როდესაც ამას საფრანგეთის ინტერესები მოითხოვენო. კავშირი—სხვა საქმეაო.

6 იანვარი

პარიზი. გაზ. ‚Soir'-ი ამტკიცებს, რომ სიკასაციო სასამართლომ აღმოაჩინა 17 სიყალბე ჰანრისა და იმის თანაშემწეების მიერ ჩადენილიო. ნამდვილი საბუთის ქაღალდები ამტკიცებენო წარჩინებულ კაცთა ღალატს. ესტერგაზი ამ კაცებს სხვათა თვალის ასახვევადა ჰყვანდათო.

სტოკჰოლმი. რეიხსტაგი გახსნილ იქმნა სეფე სიტყვით, რომელიც წაიკითხა მინისტრმა ბოსტრამმა. სიტყვაში, სხვათა შორის, ნათქვამია: რაგვარი შედეგიც უნდა მოჰყვეს რუსეთის მიერ აღძრულ კონფერენციას,—არც ერთმა სახელმწიფომ არ უნდა უგულისყოფელ ჰყოს თავისის დაცვის საშუალებანი. შვე ;ია მუდამ უნდა ეცადოს გააძლიეროს თვისი სუსტი ძალ-ღონე. ჯარი და ფლოტი შემდგარ იქმნა მხოლოდ თავის დასაცველადა და არავის შეუძლიან უსაყვედუროს შვეციას დიდს შეიარაღებას შეუდგა ან რამე აქვს განზრახულიო“.

ლონდონი. მიიღო რა საზოგადოებამ საერთაშორისო სამშვიდობო საწედიატორო სასამართლოს დეპუტაცია, - კამბონმა სთქვა, რომ საფრანგეთში გრძნობა მტრობისა ინგლისის ერის მიმართ არსებობსო. ორივე ქვეყნის ჟურნალ-გაზეთობა ალვიარებს მცირე გაუგებრობას, ფაშოდის საქმით გამოწვეულს. არც საფრანგეთი და არც საფრანგეთის მთავრობა ომს არ არიან მოწადინებულნი. მე დარწმუნებული ვარ, რომ ევროპის ერნი მშვიდობიანობას ნამდვილად არიან მოსურვებულნი და გულით შეუერთდებიან რუსეთის განზრახვას, მაგრამ ვშიშობკი, რომ ამ განზრახვათა განხორციელებამდე ბევრი დრო გავაო.

პარიზი. ესტერგაზი მოვიდა აქა არავინ ინახულა სალაპარაკოდ. ერა ჩვეულებრივი არა მომხდარარა.

—

პეტერბურგი. 2 იანვარი. პირველის სესხის მომგეეიან ბილეთების მე-68 ტირაჟში ხუთას მანეთიანი მოგება ჰხვდა შემდეგ ბილეთებს*).

№№ ბილეთ.	№№ სერიის	№№ ბილეთ.	№№ სერიის	№№ ბილეთ.	№№ სერიის
1	1592	16	16359	34	8408
1	12881	17	7752	34	9361
1	14478	17	8554	34	9763
1	16841	17	10934	34	9839
2	708	17	12622	34	12193
2	2422	18	2614	35	5512
2	3241	18	4396	35	11529
2	5270	18	8701	35	11841
2	9142	18	9103	35	14468
2	9913	18	13404	36	8854
2	13593	18	15191	36	9032
2	14677	19	138	36	18384
2	14856	19	259	37	1028
2	16631	19	1145	37	1290
2	19969	19	2407	37	4000
3	433	19	5375	38	12694
3	2606	19	13649	38	13415
3	2879	19	16884	38	14573
3	10627	20	9188	38	17115
4	2573	20	18599	38	17304
4	3487	21	3352	39	4342
4	8832	21	12729	39	5731
4	14077	21	19760	39	7207
4	18695	22	51	39	8420
5	4518	22	7841	39	10007
5	5228	22	8583	39	11616
5	9662	22	13033	39	12778
5	13821	22	13492	39	16937
5	16999	22	13720	39	19508
5	17212	22	17712	40	7433
5	19056	23	3001	40	7876
5	19213	23	6391	40	12864
5	19909	23	7253	41	12460
6	917	23	16494	42	358
6	7211	24	539	42	2495
6	9323	24	13371	42	2714
6	12778	25	6685	42	2842
6	13559	25	7290	42	7278
6	19973	25	14465	42	7405
7	2440	25	16990	42	7477
7	5395	25	19590	42	7911
7	6606	26	2255	42	10478
7	14439	26	4810	42	18112
7	18480	26	5945	43	8575
8	472	26	8079	43	8997
8	5454	26	14633	43	12000
8	5491	26	16715	43	17444
8	3851	26	18976	43	18489
8	9980	26	19216	43	18781
8	12140	27	1224	44	2131
8	14061	27	5708	44	10938
8	17714	27	7619	44	13289
8	17718	27	7647	44	13970
9	3411	27	13536	44	18050
9	7029	27	13561	44	19950
9	18188	28	4632	45	5512
10	1411	28	11943	45	5733
10	8434	28	15429	45	12337
10	16203	29	656	45	12879
11	1546	29	3296	45	15472
11	3605	29	8777	45	15525
11	9113	30	[illegible]023	45	17833
11	16253	30	8497	46	9587
11	17395	30	8817	46	10107
11	18781	30	11103	46	13125
12	4033	30	16745	46	13944
12	4206	30	16772	47	3531
12	11381	13	237	47	5901
12	13514	31	4694	47	7165
12	13827	31	4820	47	7497
13	3968	31	7298	48	555
14	4745	31	991	48	913
14	6941	31	13846	48	1303
14	18827	31	17232	48	8168
14	19056	31	19179	48	13254
14	19174	31	19237	48	15645
15	4939	32	350	49	4022
15	6328	32	4016	49	7008
15	6384	32	6012	49	10469
15	8899	32	15637	49	12909
15	14862	32	16168	50	5279
15	17549	33	1424	50	7323
16	192	33	4327	50	8080
16	1422	33	4728	50	11239
16	7892	33	4840	50	13488
16	9368	33	10723		
16	10530	34	7040		

გაუქმების ტირაჟში გამოვიდა სერიები 2358, 1102, 16063, 17501, 19690, 14653, 4148, 19154, 4186, 1086, 4587, 5274 17349, 17136, 15150, 5564· 171· 7687, 898, 11731, 17635 14526, 9312, 5330, 13080, 15714, 7774, 7754, 1854, 19651, 3755, 11556, 8613, 1698. 8517, 5381, 15619, 2506, 16749, 12291, 9932, 2442, 3417, 6818, 13867, 8999, 12894. 16389, 8904, 387, 4283, 4331, 10700, 3284, 11406, 12692, 276, 936, 5188, 10776, 4201, 1036, 14994 199, 13186, 2817, 3694, 2137, 19618, 13829, 1921, 115[illegible] 19769, 11109, 5640, 5287, 103[illegible] 9284, 17587, 1750, 4669, 87[illegible] 15753, 17611, 29, 7517, 136[illegible] 16973, 19628, 9460, 9783, 111[illegible] 15082, 18320, 11350, 12[illegible] 4500, 14492, 19423, 159[illegible] 8877, 388, 15469, 14641, 68[illegible] 16788, 2820, 19621, 1842, 58[illegible] 19653, 15038, 14474. 31[illegible] 8881, 16920, 17893, 195[illegible] 19802, 12967, 1397, 164[illegible] 16666, 3875, 16321, 176[illegible] 13035, 5514, 13441, 102[illegible] 1327, 15008, 18556, 1625, 160[illegible]

განცხადებანი

1899

„მოამბე“

თვიური ჟურნალი

(წელიწადი მეექვსე)

გამოვა იმავე პროგრამით

მხოლოდ ჟურნალის ვრცელის პროგრამის სავსებით შესას[illegible] ლებლად მომავალ წელს რედაქცია ეცდება, სხვათა შორის, მკით[illegible] ლებს მიაწოდოს მიმოხილვანი შინაურის ცხოვრებისა და უცხო[illegible] სა, აგრეთვე კრიტიკა და ბიბლიოგრაფია. ამ განყოფილებათათვის [illegible] სალის შეკრება და სტატიების წერა იკისრა ახლად შედგენილმა რედაქციო კომისიამ. მომავალს წლიდან ჟურნალში დაიბეჭდება [illegible] ლი ორიგინალური მოთხრობანი და დრამატიული თხზულებანი [illegible] ნის ცნობილის მწერლების..

დეკემბრის ნომერში დაიწყება ბეჭდვა სოფ. მგალობლიშვილის [illegible] მოთხრობისა ჩვენის ცხოვრებიდან.

ფასი ჟურნალისა გაგზავნით:

	1 წლით	6 თვით	3 თვით
რუსეთის და კავკასიის ქალაქებში. .	10 მან.	6 მან.	4 მან.
საზღვარ გარედ	13 მან.	7 მან.	5 მან.

ვისაც წლიური ფასის ერთად შემოტანა ეძნელება, შეუძლ[illegible] შემოიტანოს: 1 იანვრამდე—4 მან., 1 აპრილამდე—3 მან. და 1 [illegible] ტემბრამდე—3 მან.

ხელის-მოწერა მიიღება ტფილისში, ჟურნალ „მოამბ[illegible] რედაქციაში, რომელიც იმყოფება ლორის-მელიქოვის ქ., № [illegible]

წიგნის მაღაზიებს, რომელნიც იკისრებენ ჟურნალ „მოამბ[illegible] ხელის მოწერის მიღებას, შეუძლიანთ აიღონ მთელის წლის შე[illegible] ტანიდან კამისიისა და ფულის გამოგზავნისთვის ათი შაური, ხო[illegible] თუ ფულს ნაწილ-ნაწილ შემოიტანენ, არაფერი დაეთმობათ.

შენიშვნა: 1) ჟურნალის თავის დროზე მიღებისათვის რედაქცია პასუხს [illegible] მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ფული გამოგზავნილ ან შემოტანილ იქნება რედა[illegible] კანტორაში. 2) ქალაქ გარეშე ხელის-მომწერთ ფულის მიღების კვიტანცია [illegible] ზავნებათ მხოლოდ იმათ, ვინც ჟურნალის ფასთან ერთად წარმოადგენს 7 კაპ. [illegible] ტის მარკას ყოველ კვიტანციაზე.

ქალაქ გარედ მცხოვრებთათვის ადრესი: *Тифлисъ, Редакція* „Моамбе“

რედაქციამ მოსახერხებლადა სცნო სოფლის მღვდლებს, სოფლის მა[illegible] დებლებს, ხელოსნებს და მოწაფეებს ჟურნალი დაუთმოს რვა მანეთად წ[illegible] წადში. ვისაც 8 მანეთის ერთად შემოტანა ეძნელება, შეუძლიან პირვ[illegible] ოთხი მანეთი შემოიტანოს და ორ-ორი მანეთიც მარტში და აგვისტოში.

საპოლიტიკო, სამეცნიერო და სალიტერატურო ნახატებიანი გა[illegible]

„კვალი“

გამოვა 1899 წელსაც ყოველ კვირაში ერთხელ ერთიდან სამ თაბახ[illegible]

იმავე პროგრამით და იმავე თანამშრომლებით, როგორც 1898 [illegible]

გაზეთი წლიურად ღირს გაუგზავნელად 7 მან., ხოლო გაგზავნ[illegible] მან.; ნახევარი წლით გაუგზავნელად 3 მან. 50 კაპ., გაგზავნით [illegible] სამი თვით გაუგზავნელად 2 მ., გაგზავნით 2 მ. 50 კ. თითო [illegible] სამი შაური. ხელის-მომწერლებს წლის ფული შეუძლიანთ ნაწილ-ნაწილადაც გამოგზავნონ.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში „წერა-კითხვის საზოგად[illegible] კანცელარიაში“ (სასახლის ქ., სათავად-აზნ. ქარვ.) და თვით „კვა[illegible] რედაქციაში—არტილერიის ქ. № 5, კადეტთა კორპუსის ახლო. ფოსტის ადრესი: Тифлисъ. Редакція «Квали» (10—